

ELJÁRÁSI ÚTMUTATÓ

a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által a nem gyorsforgalmi közúthálózaton
végzett közhasznú tevékenységek

Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ által történő ellenőrzéséhez

Hadházi Tibor
főigazgató

Közlekedésfejlesztési Koordinációs
Központ

dr. Nemes-Nagy Tibor
vezérigazgató

Magyar Közút Nonprofit Zrt.

Nagy Imre

Szilvai József Attila

Magyar Beatrix

Varga Ferenc

dr. Mrena Krisztina

Bevezetés, előzmények

A mintegy 30.000 km nem gyorsforgalmi országos közúthálózatot a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezeli, amely tevékenységét a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény és az országos közutak kezelésének szabályozásáról szóló 6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet, valamint – a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló miniszteri rendeletben előírtaknak megfelelően – „az országos közúthálózaton a közhasznú üzemeltetési és fenntartási tevékenység, valamint az országos közúthálózathoz kapcsolódó ütügyi műszaki-gazdasági szolgáltatások finanszírozásának biztosítására” kötött Támogatási Szerződés (a továbbiakban: Szerződés) alapján látja el.

A közhasznú közútkezelői tevékenység ellenőrzését megbízott külső közútkezelői ellenőrök, valamint a KKK saját alkalmazásában levő munkatársai, (a továbbiakban: ellenőrök) végzik. Az ellenőrök tevékenységének részletes gyakorlati előírásait – a Megbízási Szerződés mellett – jelen Eljárási Útmutató tartalmazza.

1. Az ellenőr tevékenysége

Az ellenőr a közútkezelő üzemeltetési és fenntartási feladatainak ellenőrzését az alábbiak szerint teljesíti.

1.1. Az ellenőr a közútkezelő mérnökségeinél havonta kettő alkalommal, a megyei központokban havonta egy alkalommal a Magyar Közút Nonprofit Zrt. képviselőjének jelenlétében ellenőrzi a nem gyorsforgalmi országos közúthálózaton végzett üzemeltetési és fenntartási feladatok ellátását. Ettől eltérni csak a KKK előzetes hozzájárulásával lehet.

Az ellenőr:

- a munkavégzés helyszínén szűrőpróbaszerűen ellenőrzi a közútkezelő által elvégzett tevékenység mennyiségét és minőségét (termék végellenőrzés),
- a munkavégzés közben szűrőpróbaszerűen ellenőrzi az elvégzett tevékenység a technológiai utasításoknak történő megfelelését az Eljárási Útmutató 3. pontjában részletezettek szerint,
- megvizsgálja, hogy a közútkezelőnél vezetett dokumentáció adatai megegyeznek-e a tevékenységek előrehaladottságával; az alapidokumentumok eseményszerű, pontos adatokat tartalmaznak-e; a dokumentációval igazolható-e az OKKSZ előírásainak teljesítése; az alapidokumentumokon szereplő és a felmérési naplóba rögzített mennyiségek között egyezés van-e; megfelelően dokumentált-e a beszállítóktól átvett anyagok minőség-bizonylatolása és nyomon követhetősége (dokumentációs ellenőrzés),
- ellenőrzi, hogy a tevékenység minősége és a minősítés dokumentációja a Minőségellenőrzési Kézikönyvben és az Ütügyi Műszaki Előírásokban előírtaknak megfelel-e.

1.2. Az ellenőr a helyszíni ellenőrzés végrehajtására a Magyar Közút Nonprofit Zrt. munkarendjével összehangolt havi előzetes ellenőrzési ütemtervet készít, amelyet megbízott ellenőr esetén megküld jóváhagyásra a KKK részére és ezt követően a Magyar Közút Nonprofit Zrt. érintett szervezeti egységei részére tájékoztatásul.

- 1.3. Az ellenőr a helyszíni ellenőrzések megállapításait jegyzőkönyvben rögzíti. Bármilyen véleményeltérés esetén az ellenőr véleményeltérési jegyzőkönyvet is készít, amelyben a véleményeltérést rögzíteni kell, és amelyet a Magyar Közút Nonprofit Zrt. ellenőrzött egységét képviselő munkatársának (munkahelyi vezetőnek, mérnökségvezetőnek vagy más, a közútkezelő részéről jogosultnak) is alá kell írni. A helyszíni ellenőrzésről készített dokumentumot az ellenőrzött egységet képviselő munkatársnak is át kell adni.

Az írásos dokumentumok minimális tartalma a 2. pontban szerepel.

- 1.4. A megbízott külső közútkezelői ellenőr az ellenőrzések tapasztalatairól a KKK részére havonta összefoglaló jelentést készít. A jelentésben ki kell emelni azokat a tevékenységeket, amelyek esetében véleményeltérés volt. Az ellenőrnek írásban rögzítenie kell, ha a teljesítések ellenőrzése során kirívó értékaránytalanságot tapasztal (pl. munkaórás elszámolású tételeknél aránytalanul alacsony az elvégzett munka mennyisége).
- 1.5. Az ellenőr havonta egy alkalommal ellenőrzi a megyei igazgatóságon a központi kezelői és általános üzemeltetési feladatok elvégzését.
- 1.6. A megbízott külső közútkezelői ellenőr az ellenőrzések tapasztalatairól szükség szerint, de havonta legalább egy alkalommal, az összefoglaló jelentés átadásakor a KKK székhelyén az Üzemeltetési és Fenntartási Osztály munkatársának személyesen beszámol. A megbízott ellenőrök személyes beszámolóiról a KKK Üzemeltetési és Fenntartási Osztálya emlékeztetőt készít, amit megküld az ellenőröknek, valamint az MK NZrt-nek.

2. Az ellenőrzés dokumentumai

2.1. Az ellenőrzés alapidokumentumai:

A KKK által az ellenőrnek átadandó alapidokumentumok:

- ellenőrzésre vonatkozó megbízási szerződés,
- Megbízólevél,
- Jогcímrendszer,
- Minőségellenőrzési Kézikönyv,
- Üzemeltetési és Karbantartási Kézikönyv,
- Eljárási Útmutató.

Az ellenőrzött Magyar Közút Nonprofit Zrt. szervezeti egysége által az ellenőrnek az ellenőrzés során kérésre átadandó alapidokumentumok:

- üzemeltetési, ill. építési naplónak megfelelően részletezett munkalap,
- az ellenőrzési időszakra vonatkozó Felmérési Napló,
- alapbizonylatok, amelyek a munkavégzés tényleges mennyiségének ellenőrzését lehetővé teszik (pl. menetlevél, KKK által kiadott feladat elrendelő levél),
- minőségbiztosítás dokumentációja,
- technológiai utasítások,
- valamint azok a rendelkező levelek, amelyek meghatározzák a Magyar Közút Nonprofit Zrt. közútkezelői tevékenységének lényeges körülményeit.

Az ellenőr által összeállítandó és a KKK részére átadandó alapidokumentumok:

- Havi ellenőrzési terv,
- tényleges ellenőrzési lista,
- külső közútkezelői ellenőr Havi összefoglaló jelentése,
- az ellenőrzött szervezeti egységek havi teljesítésének mennyiségi javaslata, legkésőbb a tárgy hónapot követő hónap 15-ig.

Az ellenőr által összeállítandó és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. ellenőrzött egységei részére átadandó alapidokumentumok:

- Havi ellenőrzési terv (legalább 5 munkanappal a tevékenység megkezdése előtt, ill. a KKK jóváhagyása után haladéktalanul),
- az ellenőrzések tapasztalatairól készített jegyzőkönyv,
- az ellenőrzött szervezeti egységek havi teljesítésének mennyiségi javaslata az eltérések szöveges indoklásával.

Az ellenőr által beszerzett dokumentumok:

- az ellenőrzésekhez szükséges jogszabályok,
- Ütügyi Műszaki Előírások.

2.2. Az ellenőrzési jegyzőkönyv, minimális tartalma

A jegyzőkönyvet minden esetben alá kell írnia az ellenőrnek és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. ellenőrzött egységét képviselő munkatársának, illetve a KKK alkalmazásban levő munkatársának, ha az ellenőrzésnél jelen van.

2.2.1. A közútkezelői teljesítés (üzemeltetési és fenntartási feladatok) és dokumentáció ellenőrzés esetén:

- a jegyzőkönyv felvételének ideje, helye, a résztvevők neve,
- az ellenőrzött munkák mennyisége,
- a munka kontroll minőség (megfelelőség) tanúsítása (termékellenőrzés esetén),
- a munka minősítési szakasza, mennyisége (amennyiben az ellenőrzéskor már rendelkezésre áll),
- az ellenőr kontroll minősítési szakasza, mennyisége,
- minősítési alapidokumentumok megléte (amennyiben az ellenőrzéskor már rendelkezésre áll),
- az ellenőrzés megállapításai, amelynek tartalmaznia kell a munka elszámolhatóságát, esetleges javítási feladatokat, határidőket,
- a Magyar Közút Nonprofit Zrt. részéről az ellenőrzésen résztvevő észrevételeit, nyilatkozatát,

2.2.2. A Magyar Közút Nonprofit Zrt. megyei igazgatóságán a kezelői és általános üzemeltetői tevékenységek ellenőrzése esetén:

A havonta egy alkalommal a megyei igazgatóságon végzett ellenőrzésnek ki kell terjednie a nyilvántartási rendszerekben levő adminisztráció, valamint az elvégzett

tevékenységek és dokumentálásuk ellenőrzésére is. A megyei igazgatóságokon végzett ellenőrzéseket ugyancsak írásban kell dokumentálni.

3. Az ellenőr hatásköre a Magyar Közút Nonprofit Zrt. tevékenységének ellenőrzése során

- 3.1.** Az ellenőröknek tevékenységük során – a vonatkozó jogszabályok és műszaki előírások figyelembevételével – elsősorban a **megfelelő minőségben elvégzett tevékenységek technológiai utasításoknak való megfelelését kell ellenőrizni**, szűrőpróbaszerű ellenőrzésekkel. Ennek során törekedni kell a legnagyobb mennyiségben végzett munkafajták (pl. síkosság elleni védekezés, hó eltakarítás, útenőrzés, növényzetgondozás, kaszálás, hideg és meleg keverékkel történő kátyúzás stb.) vizsgálatára.
- 3.2.** A téli tisztántartási tevékenység és az arra vonatkozó adminisztráció ellenőrzése során kiemelt figyelemmel kell **vizsgálni és értékelni** a síkosságmentesítési munkáknak az országos közutak kezelésének szabályozásáról szóló 6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet mellékletének (Országos Közutak Kezelési Szabályzata, OKKSz) 4.16 pontja szerinti kezdési és befejezési időinek betartását.
- 3.3.** **Teljesítményként feladott mennyiség ellenőrzése során csak olyan tevékenységet lehet figyelembe venni, amely teljesen elkészült** (pl. kátyúzás után a bontott aszfalt elszállítása, levágott gallyak elszállítása). A munka teljes befejezése a minősítési dokumentáció elkészítését is magában foglalja.
- 3.4.** A teljesítményként feladott mennyiség minden esetben a jogcímhez tartozó alapidokumentumokon (pl. munkalapokon) azonosítható, teljesített mennyiség lehet.
- 3.5.** Az elvégzett munkát általános esetben értelemszerűen az adott hónapban el kell számolni (a teljesítmény feladásoknál be kell tartani az Magyar Közút Nonprofit Zrt. vezérigazgatói utasításában előírt határidőket). Az elszámolás elcsúsztatása teljes igénybevett szolgáltatás, továbbá **rendkívüli esetben**, ésszerű indokok esetén történhet meg.
- 3.6.** Elfogadhatatlan egy tevékenység más jogcímen történő elszámolása a Szerződés kötött jogcímenkénti előírányzataira történő hivatkozással. Ugyancsak elfogadhatatlan az ellenőri jóváhagyás, ill. a téves elszámolások adott havi javításának megtagadása a számítástechnikai rendszerre, vagy más formai okra történő hivatkozással.
- 3.7.** A nem megfelelő mennyiségben és/vagy minőségben elvégzett munkák alapbizonylatain, munkalapjain szereplő költségeket a mérnökség, megyei igazgatóság, illetve a Magyar Közút Nonprofit Zrt. a Támogatási Szerződés elszámolásában nem érvényesítheti.
- 3.8.** A **nem megfelelő minőségben elvégzett munkákat ki kell javítani**, a munkák költségeinek elszámolása csak a javítás után lehetséges. Véleményeltérés esetén be kell vonni az MK NZrt. Központja, valamint a KKK képviselőit.
- 3.9.** A Támogatási Szerződés keretén belül elvégzett munka javítását szükség esetén **kell végezni**. Abban az esetben, ha a meghibásodás egyértelműen a kivitelezés

hibájából ered, a tevékenységhez tartozó teljesítményeket nem lehet újból üzemeltetési és karbantartási jogcímre feladni. Amennyiben a többszöri munkavégzés sem eredményes, meg kell vizsgálni és jegyzőkönyvben rögzíteni más eljárás alkalmazásának szükségességét és lehetőségét.

3.10. Kiemelt figyelmet kell fordítani a munkahelyek előírás szerinti előjelzésére, elkorlátozására, valamint a korlátozó jelzések feloldására (a munkavégzők és a közlekedők biztonsága érdekében is).

3.11. Az ellenőr feladatai közé tartozik, hogy a helyszíni vizsgálatait, beutazásait során tapasztalt balesetveszélyes helyzetekre (pl. burkolathibákra, jelzőtáblák hiányára stb.) írásban, vagy szükség esetén telefonon haladéktalanul felhívja a közútkezelő figyelmét, a hibák javítását azonban nem rendelheti el.

Az ellenőr feladatai közé tartozik a Magyar Közút NZrt. által kezelt úthálózaton történt balesetek során okozott károk helyreállítási munkáinak szűrőpróbaszerű ellenőrzése is. Ezen ellenőrzések kiterjednek a biztosítási bevétel felhasználás ellenőrzésére. A károk helyreállítása a Szerződés keretében és szabályai szerint elszámolható.

A kezelt út, úttartozék károsodásával, illetve a károk elhárításával összefüggő adatokat a Magyar Közút NZrt. köteles a Támogató kérésére bemutatni.

4. Rendkívüli események helyreállítása során végzett ellenőrzés

Rendkívülinek minősül minden olyan hirtelen bekövetkezett esemény, amely nagymértékben veszélyezteti a közlekedők biztonságát, valamint melynek **végleges** kezelése az MK NZrt. elfogadott feladattervében nem megoldható.

Az esemény észlelését (vagy külső személytől kapott bejelentését) követően a közútkezelő írásban (elektronikus levélben vagy telefaxon) **haladéktalanul jelenti a kialakult helyzetet** a KKK Üzemeltetési, Fenntartási és Monitoring Főosztályának.

Az ellenőr ilyen esetekben az KKK-nak történő bejelentési kötelezettsége mellett eltérhet a havi ellenőrzési tervétől.

A költségek elszámolásában csak azok a helyreállítási munkák szerepeltethetők, amelyeket az ellenőr tételesen jóváhagyott.

5. Hídüzemeltetés ellenőrzése

Hídüzemeltetés során ellenőrizendő tevékenységek: hídmosás, sarukarbantartás, hézagkiöntések, hídvizsgálatok.

A nem gyorsforgalmi országos közutak hídállományának kezelése során a hídszakági feladatokat a Magyar Közút Nonprofit Zrt. területi hídmérnökei látják el.

Hídmosás vizsgálata során a KKK által megbízott ellenőr az ellenőrzést a tisztítási munka során vagy azt követően is elvégezheti.

Hídvizsgálatok ellenőrzése során a KKK által megbízott ellenőrnek a teljesítmény ellenőrzését a területi hídmérnökök, vagy a mérnökségek által bemutatott dokumentumok alapján szűrőpróbaszerűen kell ellenőriznie.

6. Az elkészült burkolatjel festések megfelelőségének ellenőrzése

Az útburkolatjelek megfelelőség minősítéséhez az e-UT 05.02.43 Útügyi Műszaki Előírást kell alkalmazni, amely az MSZ-EN 1436 Európai Szabvány magyarországi alkalmazására készült.

A mintavételi tervet a kivitelezőnek kell elkészítenie, és ez alapján kell az elkészült munkát a vonatkozó útügyi műszaki előírásban foglaltak szerint minősíteni.

A mintavételi tervnek tartalmaznia kell az alkalmazott burkolatjel **festékanyag laboratóriumi vizsgálatát** (külső megjelenés, felület, sűrűség, nem-illóanyag tartalom, kifolyási idő, száradási idő - plastik anyagoknál kötési és szilárdulási idő) és az **elvégezett burkolatjel festés vizsgálatát** (nappali és éjszakai láthatóság, új festés esetén geometriai méretek).

A felhasználni kívánt festékanyag minőségét anyagtípusonként 1-1 laboratóriumi vizsgálattal igazolni kell.

Az útburkolati jelekkel szemben támasztott alapvető követelmény a nappali és éjszakai láthatóság.

A burkolatjel festést az ellenőrnek a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által bemutatott dokumentumok alapján és az általános előírások szerint szűrőpróbaszerűen helyszíni vizsgálattal kell ellenőriznie.

7. Útügyi műszaki-gazdasági szolgáltatások ellenőrzése

Az ellenőr tevékenysége

Az ellenőrzés körébe a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által előállított papír – és elektronikus alapú dokumentumok (okmányok, jegyzőkönyvek, bizonylatok, nyilvántartások) vizsgálata tartozik, melyek alátámasztják, hogy a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által elszámolt költségek megfelelnek-e a Szerződésben foglaltaknak.

Az ellenőr az eljárás során jogosult a Szerződésben foglalt feladatok teljesítését vizsgálni, illetve az ezekkel összefüggő elszámolásokba, nyilvántartásokba, Szerződésekbe betekinteni, azokról adatokat, tájékoztatást vagy másolatot kérni.

Ellenőrzési jegyzőkönyv tartalma:

Az ellenőr ellenőrzése során megállapítja, hogy a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagy közreműködője által a teljesített egyes feladatok mennyiségileg és minőségileg megfelelnek-e a Szerződésben foglaltaknak. Az ellenőrzésről legalább két példány jegyzőkönyvet kell készíteni. Az ellenőrzésről felvett jegyzőkönyvben rögzíteni kell mind a megfelelőséget, mind pedig az esetlegesen feltárt hiányosságokat a Magyar Közút Nonprofit Zrt. esetleges észrevételeivel együtt. A jegyzőkönyvnek minimálisan tartalmaznia kell az ellenőrzés helyszínét, időpontját, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. képviselőjének a nevét és aláírását, az ellenőr nevét és aláírását, valamint az ellenőrzött feladat megnevezését és javasolt mennyiségét.

8. A havi teljesítés egyeztetése

Tárgyhavi teljesítmények feladásairól a Magyar Közút Nonprofit Zrt. központja (Központi Híd Osztály, Útinform stb.), a megyei igazgatóságok és a mérnökségek

legkésőbb a **tárgyhónapot követő hónap 5. naptári napjáig** megküldik az ellenőrzött egység felmérési naplóját a területileg illetékes ellenőröknek.

Az ellenőr ennek alapján legkésőbb a **tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig** (naptári nap) összeállítja és megküldi a havi mennyiségi javaslatát a KKK Üzemeltetési, Fenntartási és Monitoring Főosztályának, valamint az ellenőrzött szervezeti egységnek [Az MK NZrt.-vel kötött Támogatási Szerződés 5. mellékletében (Havi bontású műszaki jelentés minta) szereplő formátumban, tartalommal].

A KKK Üzemeltetési, Fenntartási és Monitoring Főosztálya a havi mennyiségi javaslatok adatait legkésőbb a **tárgyhónapot követő hónap 18. napjáig** (naptári nap) Excel táblázatos formában átadja a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Üzemeltetési és Fenntartási Osztályának.

9. Egyedi esetek kezelése

Azokban az esetekben, amikor a mérnökség vagy a megyei igazgatóság és az ellenőr a teljesítés minőségét, vagy mennyiségét teljesen eltérően ítéli meg, a véleményeltérésről részletes jegyzőkönyvet kell készíteni. Ennek alapján a KKK-nak és a Magyar Közút Nonprofit Zrt.-nek a Szerződésben intézkedésre felhatalmazott képviselője helyszíni bejáráson vagy más vizsgálati módszerrel dönt a vitatott teljesítésről.

Ha a véleményeltérés minőségi vizsgálatokkal eldönthető, a KKK a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Minőségvizsgálati Osztályának bevonásával, az elvégzett vizsgálatok eredményeinek figyelembe vételével dönt. A KKK által kért esetleges célvizsgálatokat az előírt vizsgálatok keretén belül kell elvégezni.

10. Az ellenőrök tevékenységének KKK által történő ellenőrzése

A KKK a megbízott ellenőrök havi ellenőrzési terve szerinti munkavégzését (előzetes egyeztetéssel vagy anélkül) a helyszínen ellenőrizheti.